

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/justitie

Datum 30 augustus 2010
Onderwerp Beantwoording Kamervragen over het publiceren van historische
stukken door de Koninklijke Bibliotheek

Ons kenmerk
DDS 5666213/10

Uw kenmerk
2010Z11624

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In antwoord op uw brief van 17 augustus 2010 deel ik u mee, mede namens de
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat de schriftelijke vragen van de leden Van
der Ham (D66) en Hennis-Plasschaert (VVD) van uw Kamer over het publiceren
van historische stukken door de Koninklijke Bibliotheek (ingezonden 17 augustus
2010) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie,

2010Z11624

Vragen van de leden Van der Ham (D66) en Hennis-Plasschaert (VVD) aan de Minister van Justitie en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het publiceren van historische stukken door de Koninklijke Bibliotheek. (Ingezonden 17 augustus 2010)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum
30 augustus 2010

Ons kenmerk
166722

1

Kunt u toelichten of het Ministerie van Justitie de Koninklijke Bibliotheek heeft gewaarschuwd dat zij voor de rechter kan komen indien zij historische stukken, zoals oude NSB-uitgaven of oude communistische kranten, online publiceert? 1) 2) Zo ja, waarom?

Antwoord

In januari van dit jaar is mijn departement door de Koninklijke Bibliotheek benaderd met enige vragen over de auteursrechtelijke status van landsverraderlijke publicaties uit de Tweede Wereldoorlog. Verdere contacten tussen de verschillende betrokken departementen (Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Justitie) en de Koninklijke Bibliotheek concentreerden zich op eventuele strafrechtelijke aspecten van online openbaarmaking van bepaalde discriminerende publicaties uit de periode 1940-1945. Op initiatief van de Koninklijke Bibliotheek heeft op 27 april 2010 een overleg tussen de Koninklijke Bibliotheek en medewerkers van de genoemde departementen plaatsgevonden, waarbij laatstgenoemde kwestie centraal stond. De al bestaande mogelijkheid om bij de Koninklijke Bibliotheek de originele exemplaren van deze publicaties in te zien, stond niet ter discussie. Tijdens dit overleg hebben medewerkers van mijn departement hun eerste inschatting gegeven. Deze hield in dat online openbaarmaking van mogelijk discriminerende teksten strijdig zou kunnen zijn met artikel 137e Wetboek van Strafrecht en zou kunnen resulteren in vervolging.

Het Openbaar Ministerie gehoord hebbende stel ik mij op het volgende standpunt. De Koninklijke Bibliotheek beoogt de mogelijk discriminerende teksten ten behoeve van zakelijke berichtgeving via het internet openbaar te maken. Een dergelijke online openbaarmaking, ervan uitgaande dat deze met de nodige zorgvuldigheidswaarborgen is omgeven (zie antwoord 6), is niet strafbaar, omdat het openbaar maken van discriminerende uitingen volgens artikel 137e Wetboek van Strafrecht alleen strafbaar is als dit "anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving" geschiedt. De uitzonderingsgrond voor zakelijke berichtgeving is door de wetgever ingevoegd om voorlichting over dergelijke teksten mogelijk te maken en buiten de strafbaarstelling te houden. Vanzelfsprekend is het in een concreet geval aan de rechter om hierover te oordelen.

2

Hoe beoordeelt u de stelling van de Koninklijke Bibliotheek dat het niet aan hen is om te bepalen wat haatzaaiend of anderszins strafrechtelijk vervolgbaar is of niet?

Antwoord

Ik ben het eens met deze stelling. Zie verder mijn antwoord op vraag 1.

3

Bent u het eens met de stelling van de Koninklijke Bibliotheek dat er meer historische teksten zijn die, naar onze huidige maatstaven, mogelijke haatzaaiende elementen bevatten, en dat deze al publiek toegankelijk en soms al online zijn?

Antwoord

Ja. Zie verder mijn antwoord op vragen 1 en 5.

4

Deelt u de mening dat dit soort historische teksten kan bijdragen aan ons historisch besef?

Antwoord

Ja, ik acht het buiten kijf dat zekere historische teksten, waaronder die uit kranten uit de Tweede Wereldoorlog, kunnen bijdragen aan het creëren en in stand houden van historisch besef. Zoals ik onder 1 heb aangegeven, staat de al bestaande mogelijkheid om bij de Koninklijke Bibliotheek de originele exemplaren van deze publicaties in te zien niet ter discussie.

5

Kunt u aangeven welke criteria (bijvoorbeeld ouderdom) volgens u moeten worden gehanteerd bij het beoordelen van het publiceren van historische teksten met, naar onze huidige maatstaven, mogelijk strafbare elementen?

Antwoord

Zie mijn antwoord op vraag 1. Ik kan daar in algemene zin geen uitspraken over doen. Het is aan het Openbaar Ministerie om op basis van de feiten te bezien of gedragingen in aanmerking komen voor strafrechtelijke vervolging. Ook in die gevallen geldt dat het aan de rechter is om daarover te oordelen.

6

Bent u bereid om in overleg te treden met de Koninklijke Bibliotheek over deze kwestie?

Antwoord

Ja. Ik ben in overleg met de Koninklijke Bibliotheek over de uitwerking van de door de Koninklijke Bibliotheek toegezegde technische voorzieningen om misbruik van discriminerende teksten te voorkomen en ongebreidelde digitale verspreiding tegen te gaan. Daarbij gaat het onder andere om een voorafgaande waarschuwing aan online gebruikers over de aard van de teksten en het mogelijk strafbare karakter van verdere verspreiding daarvan en, voor zover technisch realiseerbaar, om het aanbrenge van een voorziening om het downloaden van teksten te belemmeren.

1)

[http://www.rtl.nl/\(/actueel/rtlnieuws/binnenland/\)/components/actueel/rtlnieuws/2010/08_augustus/11/binnenland/ophef-over-publicatie-nazi-stukken.xml](http://www.rtl.nl/(/actueel/rtlnieuws/binnenland/)/components/actueel/rtlnieuws/2010/08_augustus/11/binnenland/ophef-over-publicatie-nazi-stukken.xml)

2) <http://kranten.kb.nl/>

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum

30 augustus 2010

Ons kenmerk

166722

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum
30 augustus 2010

Ons kenmerk
166722